

ФОРМИРАНЕ НА УМЕНИЯ ЗА САМООЦЕНКА
НА ПОСТИЖЕНИЯТА ПО АНГЛИЙСКИ ЕЗИК КАТО ЧУЖД
(IV КЛАС)

ИРЕНА ПЕНЧЕВА

ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

FORMATION OF STUDENTS' SELF-ASSESSMENT SKILLS IN THE EFL PRIMARY
CLASSROOM (4TH GRADE)

Резюме. В изложението се описват методологията и структурата на дидактически модел за формиране на умения за самооценка на постиженията по английски език като чужд (IV клас). Предложени са техники за самооценяване, придружени от алгоритми и процедури за тяхното прилагане.

Ключови думи: самооценка, английски език като чужд, дидактически модел, техники за самооценка

Abstract. This paper describes the methodology and the structure of a didactic model for formation of students' self-assessment skills in the EFL primary classroom (4th grade). The paper presents a complex of didactic techniques for self-assessment, algorithms, and procedures for their application in the teaching of English as a foreign language (4th grade).

Keywords: self-assessment, English as a foreign language, didactic model, self-assessment techniques

Общуването на чужд език е ключова компетентност за лична реализация, активен граждански живот и интегриране в съвременното общество. В обучението по чужд език заедно с комуникативната компетентност на езика-цел се формират общи умения за учене и самостоятелно развитие. Уменията за

учене се развиват, когато учениците се вглеждат в постиженията си, самостоятелно оценяват силните и слабите си страни и самостоятелно регулират дейността си. Като безспорна в специализираната литература се откроява тезата, че умението за самооценка е необходимо условие за самостоятелно учене и за учене през целия живот, за себепознание и успешно реализиране на личността (Тенева 2012; Николов и др. 1993; Йорданов и др. 1986; Vandura 1993; Luoma 2013; Harris & McCann 1994; Brew 1995; McKay 2010; Cameron 2001; Harmer 2003; Boud 1995). В същото време обаче липсва позоваване на добри практики за формиране и развитие на уменията за самооценка на постиженията (по чужд език).

Целта на настоящото изложение е да представи авторски дидактически модел за формиране на умения за самооценка на постиженията по английски език като чужд (IV клас), който е апробиран в експериментално изследване и е с доказана ефективност.

Дидактическият модел за формиране на умения за самооценка на постиженията по английски език като чужд (IV клас) е основан на следните *принципи*:

- за идентифициране на постиженията (а не на неуменията) на учениците;
- за съотнасяне на оценката, направена от учителя, към самооценката, направена от учениците, и обратно;
- за съобразяване с възрастовите характеристики на учениците;
- за осигуряване на цикличност на процеса на самооценяване.

Принципите са онагледени с фиг. 1.

Фиг. 1. Принципи на експерименталния дидактически модел

Предложеният дидактически модел поставя акцент върху това, което учениците могат да правят, а не върху техните слабости и грешки. Приемаме тезата на Е. Василева, която твърди, че отчитането на постиженията и тяхното поощряване допринасят за осъществяването на точна преценка на цялостното развитие на ученика (Василева 2004: 174).

Спазването на принципа за съотнасяне на оценката, направена от учителя, към самооценката, направена от учениците, и обратно би допринесло за постигането на реалистичност на самооценката, от една страна, и създаване на положителна мотивация у учениците за личностно и интелектуално израстване, от друга страна. Конструираният дидактически модел включва голямо разнообразие от техники, които могат да се прилагат в различни етапи от учебния процес. Чрез прилагането на модела се създава предпоставка за често насочване на вниманието на учениците към собствените постижения и сравняването на постигнатите резултати с изискванията на учителя.

Включените в модела задачи за оценка и самооценка се въвеждат внимателно чрез обяснение и демонстрация и при нужда – с припомняне на предишни знания. Вниманието и увереността на учениците се поддържат чрез предоставяне на обратна връзка от учителя и оценяване на положените усилия от учениците, като фокусът е върху постигнатия напредък.

Предложеният дидактически модел създава условия за цикличност на процеса на самооценяване, като приканва обучаемите да се вглеждат внимателно в свършената от тях работа и критично да отчитат натрупания си опит. Идеята за цикличността е заимствана от М. Тенева, която използва колелото като символ на процеса на самооценяване. За да се завърти колелото, са необходими движения както напред, така и назад. За постигане на обективна самооценка са необходими анализиране на постиженията, отчитане на слабостите (движението назад) и стремеж към поставяне на по високи цели, съотнесени към собственото развитие (движението напред). Ако процесът на самооценяване се извършва линейно, само напред (без наличието на рефлексия), личността няма да отчита натрупания опит и грешките, които са направени, и ще се насочва към постигане на по-високи цели, което често би довело до излишен преразход на сили, а при неуспех – до изпадане в състояние на отчаяние и формиране на неадекватна личностна самооценка (Тенева 2012: 120). Стъпките при прилагането на техниките за самооценка в конструирания модел провокират учениците към рефлексия, като по този начин се осъществява кръгов вместо линеен процес на самооценяване, както съветва М. Тенева. Осигуряват се анализ на постигнатите резултати и отчитане на слабостите.

Освен с гореизброените принципи дидактическият модел за оценка и самооценка на постиженията по английски език като чужд на изследваните четвъртокласници е съобразен и със следното:

- Заложените цели и очаквани резултати в учебната програма по английски език за IV клас.

- Откритите от Дж. Хармър рецептивни речеви умения, необходими за разбиране на устна и писмена реч: умение за идентифициране на темата; за разпознаване и прогнозиране; за разбиране на общия смисъл; за извличане на конкретна информация; за откриване на детайли; интерпретативни умения (Harmer 2003: 199–204).

- Наблюденията и разсъжденията на П. Маккей и Л. Камерън върху спецификата на процеса за оценяване на постиженията по чужд език и в частност на проблемите при оценяване на уменията за говорене. П. Маккей насочва вниманието към факта, че при изпълнението на задачите за говорене малките ученици се нуждаят от помощ (насочване към идеи и модели, „банка“ с примерни фрази и др.), за да се справят (Mckay 2005: 173–183). Л. Камерън свързва трудностите при оценяването на уменията за говорене на малките ученици с факта, че те все още нямат необходимите когнитивни и социални умения (Cameron 2001: 52–53).

Изложените разсъждения относно проблемите при оценяване на уменията за говорене ни насочиха към изключването на уменията за говорене от дидактическия модел за оценка и самооценка на речевите умения по английски език като чужд (IV клас).

Структура на дидактическия модел

Дидактическият модел за формиране на умения за самооценяване на постиженията по английски език като чужд (IV клас) се състои от комплекс от 13 техники за самооценяване, алгоритми и процедури за тяхното прилагане. С цел улесняване на възприемането на модела техниките са условно разграничени и са групирани по два признака – съдържателен и формален. Структурата на дидактическия модел е онагледена в следващата фигура.

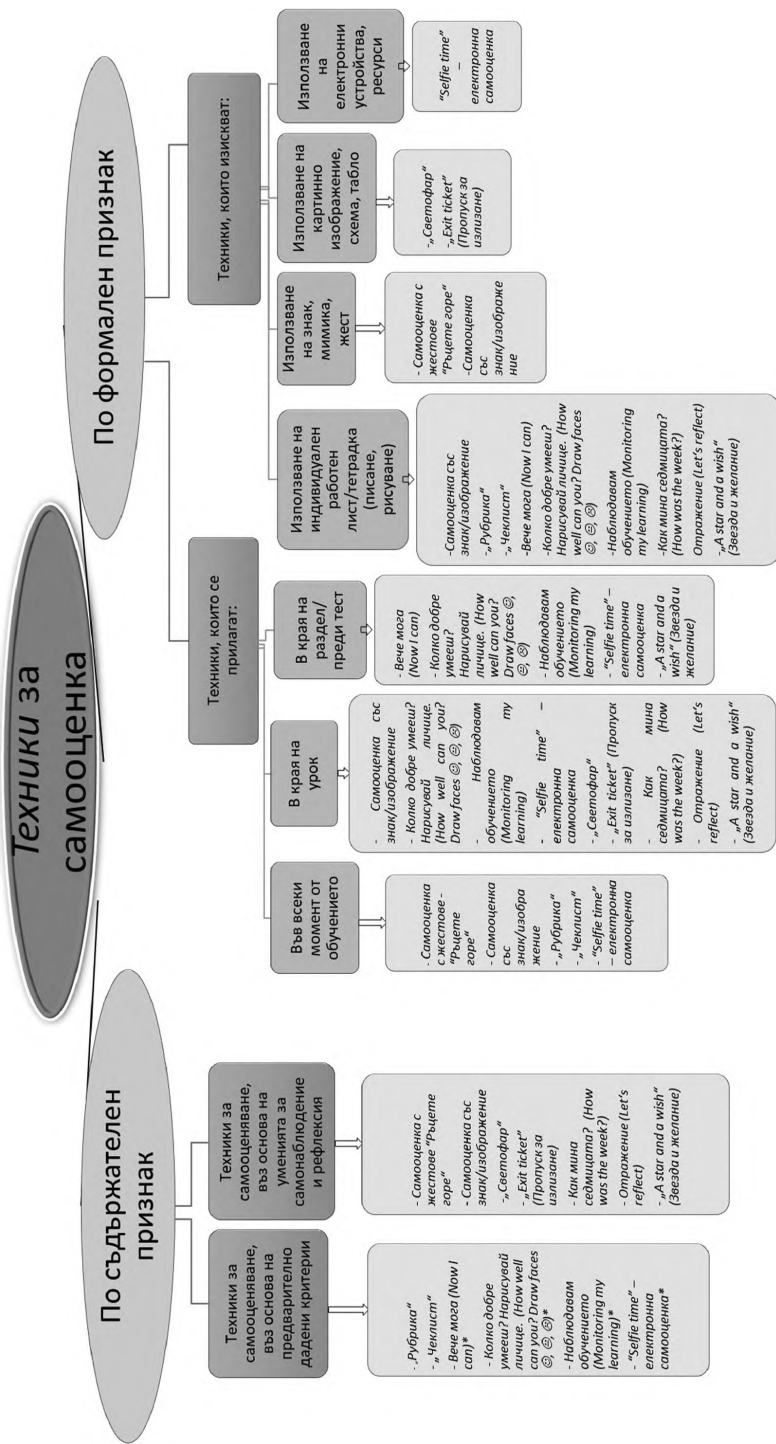
Фиг. 2. Структура на дидактически модел за формиране на умения за самооценка на постиженията по английски език като чужд (IV клас)

Дидактически техники за формиране на умения за самооценка по английски език като чужд (IV клас)

Създаденият за целите на експерименталното изследване дидактически модел се състои от 2 групи от техники за самооценка и процедури за прилагане на техниките в обучението по английски език като чужд. Техниките са описани и илюстрирани с упражнения от учебния комплекс, по който работят участниците в експерименталното изследване на ефективността им – *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*, но лесно могат да се изпълняват с упражнения от който и да било друг учебен комплекс. Част от техниките са авторски, а други са заимствани от добри образователни практики, наблюдавани по време на изпълнението на международни образователни проекти, като са адаптирани или модифицирани за целите на проведения педагогически експеримент и са съобразени със спецификата на обучението по английски език като чужд на българските ученици от начален етап. Техниките за самооценка се прилагат в обучението целогодишно, предимно в задължителните учебни часове, но ако учителят прецени, могат да се упражняват и във факултативните учебни часове.

Описание на техниките за самооценяване и алгоритмите за тяхното прилагане

Предложените техники за самооценяване са представени нагледно на фиг. 3, като са групирани по два признака: съдържателен и формален.

Фиг. 3. Техники за самооценка

Техника № 1. Самооценка с жестове „Ръцете горе“ (*Hands Up*)

Авторска

Описание. След изпълнение на упражнението в час на учениците се дава задача да самооценят как са се справили с упражнението, като вдигнат едната си ръка и направят жест: палец нагоре – ако са изпълнили задачата без грешка, палец настрани – в случай че са успели да изпълнят половината от задачата, и палец надолу – ако не са изпълнили задачата (☹, ☹, ☹). Вариант на тази техника е учениците да използват петте си пръста, за да изразят в каква степен са се справили с поставената задача – показват 5 пръста, ако са се справили без грешка, и съответно 1 пръст, ако не са се справили.

Честота на използване – във всеки урок.

Обратна връзка (начин на проверка на изпълнението на задачата за самооценка от учителя). Учителят наблюдава внимателно какво показват учениците при първоначалната самооценка и записва броя на учениците, които са се самооценили с палец нагоре, броя на тези, самооценили се с палец настрани, и съответно броя на самооценилите се с палец надолу. На тези, които оценяват изпълнението си като слабо, учителят оказва допълнителна помощ за изпълнението на задачата. В случай че учителят забележи значително несъответствие между самооценката на ученика и постиженията му, той насочва вниманието на ученика.

Алгоритъм за прилагане на техника № 1

1. Изпълнение на задача от урока
2. Самооценка на изпълнението на задачата
3. Проверка на решението на задачата заедно с учителя и коригиране на допуснати грешки (коригирането на допуснатите грешки може да се направи и от съученик или от учителя)
4. Повторна самооценка/оценка от съученик/оценка от учителя
5. Сравнение между първата и втората самооценка (между самооценката на ученика и оценката от съученик или учител)
6. Извод

Техника № 2. Самооценка със знак/изображение

Авторска

Описание. След изпълнение на упражнението в час на учениците се дава задача да самооценят как са се справили с упражнението, като нарисуват или напишат:

- знак: слънце (без грешка), облак (изпълнена наполовина задача) и гръмотевица (неизпълнена задача);
- тикчета: ✓✓✓ (без грешка), ✓✓ (изпълнена наполовина задача), ✓ (неизпълнена задача);
- емотикони: ☺, ☹, ☹.

Като използват тази техника, учениците биха могли да оценят и цялостното си представяне в края на учебния час.

Честота на използване

- По време на урока
- В края на учебния час

Обратна връзка (начин на проверка на изпълнението на задачата за самооценка от учителя). Учителят наблюдава внимателно изпълнението на задачата и първоначалното самооценяване на учениците. В случай че забележи значително несъответствие между самооценката на ученика и обичайните му постижения, той насочва вниманието на ученика към по-внимателен преглед на изпълнението на задачата и към повторна самооценка. Веднъж на една-две седмици учителят проверява тетрадките на учениците и сравнява първоначалната самооценка на упражненията с повторната. При констатиране на значително разминаване между първата и втората самооценка предприема индивидуална работа с ученика при следващи задачи за самооценяване с цел насочване на вниманието му към конкретните изисквания на поставената в урока задача и свършената от него работа. На етапа за обратна връзка може да се приложи и предложената от П. Кънева стратегия – партньорите, работили заедно за изпълнение на дадена задача, да се контролират помежду си: „...работата по двойки и в групи в час... да се използва като начин за взаимна проверка и корекция на резултата от дейността (партньорите в двойката или участниците в групата се контролират взаимно) и само в случаи на открити грешки да се търси намесата на учителя“ (Кънева 2012: 125).

Алгоритъм за прилагане на техника № 2. Следва се същият алгоритъм като при техника № 1.

Техника № 3. Рубрика

По идея на Дилън Уилям (William 2011)

Описание. При упражнения за писане на кратък текст или разработване на проект на учениците се дава задача да преценят как са се справили, като предварително им се предоставят критериите, на които да отговаря написаният текст/изработеният проект, например: спазен обем, писане по темата, правилно използване на глаголно време, правилно поставени препинателни знаци, правилен словоред и т.н. След написания текст/изработения проект учениците поставят знак или количествена самооценка.

Честота на използване

- По време на урока
- При изпълнение на домашна работа, която е свързана със задача за писане на кратък текст или разработване проект

Обратна връзка (начин на проверка на изпълнението на задачата за самооценка от учителя). Учителят проверява изпълнението на поставена-

та задача и след знака за самооценка поставя знак или оценка, отразяващи реалното постижение. При констатиране на значително разминаване между самооценката на ученика и оценката от учителя се предприема индивидуална работа с ученика при следващи задачи за самооценяване с цел насочване на вниманието му към конкретните изисквания на поставената в урока задача и свършената от него работа.

Алгоритъм за прилагане на техника № 3. Следва се същият алгоритъм като при техника № 1.

Техника № 4. Чеклист (Checklist) **По идея на Натали Реджиър (Regier 2012)**

Описание. Техниката е подходяща за прилагане след упражнения, свързани с писане на кратък текст, а също така и след попълване на тест, преди тестът да се предаде на учителя за проверка. Чеклистът съдържа критерии/показатели, графа за самооценка и графа за оценка. Учениците трябва да сами да оценят постиженията си по дадените критерии/показатели, като за всеки един напишат количествена оценка (от 2 до 6) или поставят знак.

Варианти

1. Чеклист, подходящ за самооценяване след задача за писане на кратък текст (фиг. 4)

Name.....		
	Student	Teacher
Well organized text	6 / ☺	4 / ☺
Correct spelling		
Correct punctuation		
Enough sentences		
Etc.		

Фиг. 4. Чеклист за самооценка (вариант 1)

2. Чеклист, подходящ за самооценяване след попълване на тест (фиг. 5)

Name.....		
	Student	Teacher
Ex. 1 – Listen and tick	6 / ☺	4 / ☺
Ex. 2 – Read and answer		
Ex. 3 – Write sentences		
Etc.		

Фиг. 5. Чеклист за самооценка (вариант 2)

Честота на използване:

- По време на урока
- След попълване на тест

Обратна връзка (начин на проверка на изпълнението на задачата за самооценка от учителя). Учителят проверява изпълнението на поставената задача (попълнения тест) и след знака за самооценка поставя знак или оценка, отразяващи реалното постижение. При констатиране на значително разминаване между самооценката на ученика и оценката от учителя се предприема индивидуална работа с ученика при следващи задачи за самооценяване с цел насочване на вниманието му към конкретните изисквания на поставената в урока задача и свършената от него работа.

Алгоритъм за прилагане на техника № 4. Следва се същият алгоритъм както при техника № 1.

Техника № 5. Вече мога (*Now I can*)

Задача за самооценка от учебника Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade. (Holt 2004)

Описание. В края на раздел (на всеки 4 урочни единици) учителят насочва вниманието на учениците към изученото учебно съдържание. Задачата на учениците е от предварително изброени умения да посочат както формираните, така и недостатъчно развитите умения.

Честота на използване – в края на раздел, преди тест.

Обратна връзка (начин на проверка на изпълнението на задачата за самооценка от учителя). Учителят наблюдава как се самооценяват учениците. В случай че забележи значително разминаване в самооценката на ученик и неговите постижения през изминалите уроци, той му задава насочващи въпроси, за да насърчи адекватното му самооценяване.

Алгоритъм за прилагане на техника № 5

1. Насочване на вниманието към изучения учебен материал и уменията, които са формираны/развити в процеса на обучението
2. Идентифициране и записване на уменията, които ученикът смята, че притежава
3. Идентифициране на уменията, които ученикът смята, че се нуждаят от допълнително усъвършенстване и развитие
4. Проверка от учителя на направените от учениците самооценки
5. Обсъждане на обобщените резултати от самооценяването с целия клас

Техника № 6. Колко добре умееш? Нарисувай личице (*How well can you? Draw faces* 😊, 😐, ☹)

По идея на Herbert Puchta, Günter Gerngross, Peter Lewis-Jones (Puchta et al. 2012)

Описание. В края на урок или на раздел на учениците се дава задача да самооценят постиженията си. Предоставят им се няколко твърдения от типа: „Аз мога... (*I can...*)“, свързани с изучения в урока/уроците учебен материал. Срещу всяко твърдение има празно кръгче. Задачата на учениците е да преценят в каква степен могат да се справят с посоченото твърдение и да нарисуват лице: усмихнато – могат да се справят отлично, замислено – справят се добре, или намръщено – не могат да се справят.

Варианти

1. Работен лист, подходящ за самооценяване в края на урок (фиг. 6)

Name.....

How well can you? Draw faces 😊, 😐, ☹.

I can read and understand the story ○

I can answer the questions in exercise... ○

I can sing the song ○

I can play ○

Etc.

Фиг. 6. Работен лист за самооценка

2. Работен лист, подходящ за самооценяване в края на раздел (фиг. 7)

Name.....

How well can you? Draw faces ☺, ☹, ☹.

I can talk about ... ○

I can read... ○

I can write ... ○

I can understand... ○

Etc.

Фиг. 7. Работен лист за самооценка

Честота на използване

- В края на урок
- В края на учебна единица
- Преди тест

Обратна връзка (начин на проверка на изпълнението на задачата за самооценка от учителя). Учителят наблюдава как се самооценяват учениците. В случай че забележи значително разминаване в самооценката на ученик и неговите постижения през изминалите уроци, той насочва вниманието на ученика към посочените твърдения и му задава насочващи въпроси, за да насърчи адекватното му самооценяване.

Алгоритъм за прилагане на техника № 6

1. Насочване на вниманието към изучения учебен материал и уменията, които са формирани/развити в процеса на обучението
2. Самопреценка от всеки ученик в каква степен може да се справи с посочените твърдения
3. Рисуване на усмихнато, замислено или намръщено личице в зависимост от направената самопреценка
4. Проверка от учителя на направените от учениците самооценки
5. Обсъждане на обобщените резултати от самооценяването с целия клас

Техника № 7. Наблюдавам обучението (*Monitoring my learning*)
Наблюдавана практика в средно училище „Paradisskolan“
в гр. Тролхетан, Швеция

Описание. В края на урок или на раздел на учениците се дава задача да самооценят постиженията си. Посочват се изучени умения и задачата на учениците е да изберат твърдение, което отразява постиженията им за всяко посочено умение. Твърденията, от които учениците могат да избират, са предварително написани на дъската или са закачени на табло на видно място в стаята

Варианти за табла с твърдения, които отразяват постигнатите резултати (фиг. 8 и 9)

Monitoring my learning		Monitoring my learning	
1	I'm just learning (I need more help)	1	No clue ☹
2	I'm almost there (I need more practice)	2	I think I have it, but I need more practice 😐
3	I own it! (I can work independently)	3	I have it, and I feel good about what I learned 😊
4	I'm a PRO (I can teach others)	4	I can teach it to someone else EXPERT

Фиг. 8 и 9. Табла с твърдения за самооценка

Честота на използване

- В края на урок
- В края на учебна единица
- Преди тест

Обратна връзка (начин на проверка на изпълнението на задачата за самооценка от учителя). Учителят наблюдава изпълнението на задачата. При необходимост подпомага работата с насочващи въпроси.

Алгоритъм за прилагане на техника № 7

1. Насочване на вниманието към изучения учебен материал и уменията, които са формирани/развити в процеса на обучението
2. Самостоятелно избиране и записване на твърдение, което отразява личните постижения за всяко посочено умение
3. Проверка на направените от учениците самооценки от учителя
4. Обсъждане на обобщените резултати от самооценяването с целия клас

Техника № 8. *Selfie time* – електронна самооценка

Авторска

Описание. На учениците се дава задача за самооценяване, при която те трябва да направят преценка за постиженията си, като използват смартфон или таблет. За целта е необходимо да се използват приложенията *Kahoot* или *Office 365 – Forms*. При използване на *Kahoot* на учениците се предоставя код за достъп. След въвеждането на кода те отговарят на поставените въпроси за самооценка. Резултатите се появяват на екран непосредствено след като отговорят всички ученици. При използване на *Office 365 – Forms* на учениците се предоставя *QR* код за достъп. След сканирането му те отговарят на поставените въпроси за самооценка. Резултатите се изпращат директно на електронната поща на учителя.

Честота на използване

- След изпълнение на упражнение по време на урока
- В края на учебния час
- В края на учебна единица
- В края на раздел
- Преди тест

Обратна връзка (начин на проверка на изпълнението на задачата за самооценка от учителя). Учителят наблюдава изпълнението на задачата. При необходимост подпомага работата с насочващи въпроси.

Алгоритъм за прилагане на техника № 8

1. Насочване на вниманието към изучения учебен материал и уменията, които са формирани/развити в процеса на обучението
2. Всеки ученик въвежда код за достъп (за приложението *Kahoot*) или сканира предоставен от учителя *QR* код (за приложението *Office 365 – Forms*), използвайки електронно устройство
3. Всеки ученик отговаря на поставените въпроси за самооценка.
4. Обсъждане на обобщените резултати от самооценяването с целия клас.

Техника № 9. Светофар *По идея на Дилън Уилям (William 2011)*

Описание. В края на учебния час на учениците се дава задача да само-оценят цялостното си представяне, като оцветят светофар: в зелено – ако са работили отлично, в оранжево – за добра работа, и в червено – в случай че са работили незадоволително. Вариант на тази техника е да се изработи табло, на което е изобразен светофар, и в края на часа учениците да поставят знак върху цвета, който отговаря на представянето им в часа.

Честота на използване – в края на часа.

Обратна връзка (начин на проверка на изпълнението на задачата за самооценка от учителя). Учителят наблюдава как се самооценяват учениците. В случай че забележи значително разминаване в самооценката на ученик и неговите постижения през изминалия учебен час, той му задава насочващи въпроси, за да насърчи адекватното му самооценяване.

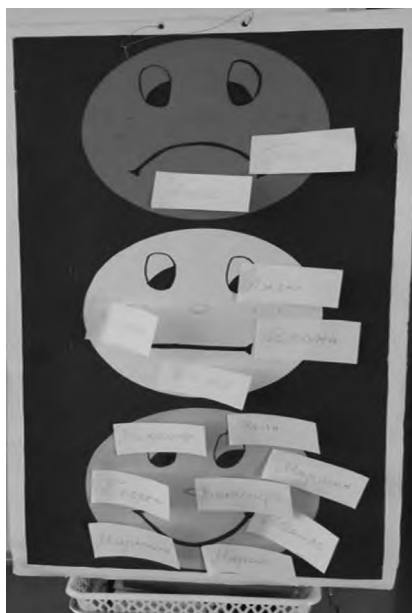
Алгоритъм за прилагане на техника № 9

1. Насочване на вниманието към изучения учебен материал
2. Всеки ученик самооценява цялостното си представяне през изминалия учебен час чрез оцветяване на светофар или поставяне на знак върху него
3. Проверка на направените от учениците самооценки от учителя
4. Обсъждане на обобщените резултати от самооценяването с целия клас

Техника № 10. Exit ticket (Пропуск за излизане) *По идея на Дилън Уилям (William 2011)*

Описание. В края на часа учениците отговарят на няколко поставени въпроса, свързани с постиженията им в този час. Например: *Did you understand the text?* (Разбрахте ли текста?); *Did you learn the new words?* (Научихте ли новите думи?); *Did you learn the song?* (Научихте ли песента?); *Did you answer the questions?* (Отговорихте ли на поставените въпроси?). Учениците записват имената си и отговорите на поставените въпроси на лепящо се листче, което трябва да сложат на предварително указано място (табло, дъска), преди да напуснат часа.

Exit ticket може да се комбинира с техниката „Светофар“. В края на часа на учениците се дава задача да помислят за цялостната си работа през часа, да запишат имената си на лепящо се листче и да сложат листчето на табло, на което е изобразен светофар. Те залепват листчето с името си върху зелен цвят – ако са работили отлично, върху оранжев – за добра работа, и върху червен – в случай че са имали много пропуски и са работили незадоволително (фиг. 10).

Фиг. 10. Изображение на комбинирането на *Exit ticket* с техниката „Светофар“ (табло, поместено в кабинета по английски език в ОУ „Бачо Киро“)

Честота на използване – в края на часа.

Обратна връзка (начин на проверка на изпълнението на задачата за самооценка от учителя). Учителят наблюдава как се самооценяват учениците. В случай че забележи значително разминаване в самооценката на ученик и неговите постижения през изминалия учебен час, той му задава насочващи въпроси, за да насърчи адекватното му самооценяване.

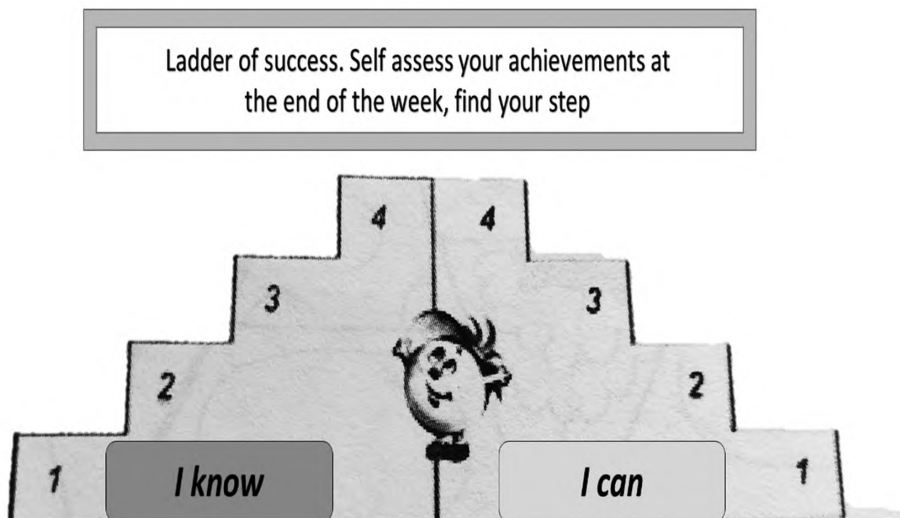
Алгоритъм за прилагане на техника № 10

1. Насочване на вниманието към изучения учебен материал
2. Всеки ученик вписва името си на лепящо се листче и отговаря на поставените въпроси за самооценка
3. Преди напускане на часа всеки ученик залепва листчето си на означено от учителя място в класната стая
4. Проверка на направените от учениците самооценки от учителя
5. Обсъждане на обобщените резултати от самооценяването с целия клас

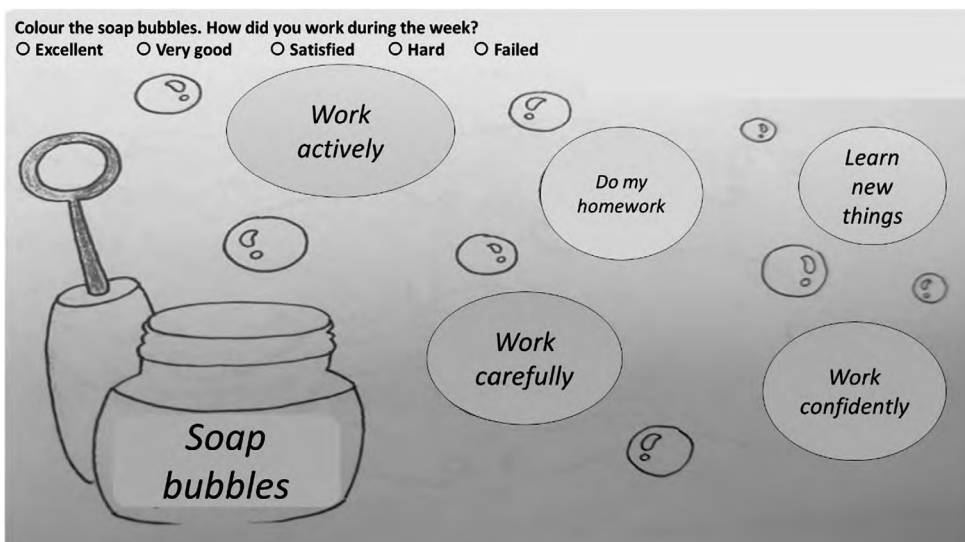
Техника № 11. Как мина седмицата? (*How was the week?*)
Наблюдавана практика в средно училище „Tallin Tynismae Science School“ – гр. Талин, Естония

Описание. В края на всяка седмица на учениците се раздава работен лист със задача за самооценка на свършената от тях работа в часовете по чужд език през изминалата седмица. Учителят насочва вниманието им към изучения учебен материал, придобитите знания и умения, възложената домашна работа.

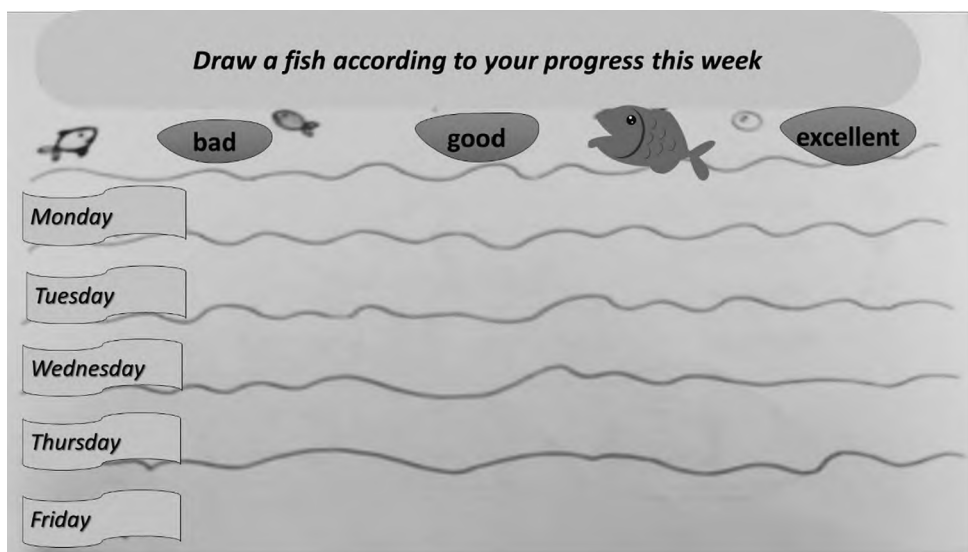
Варианти на задачи (фиг. 11, 12, 13, 14)

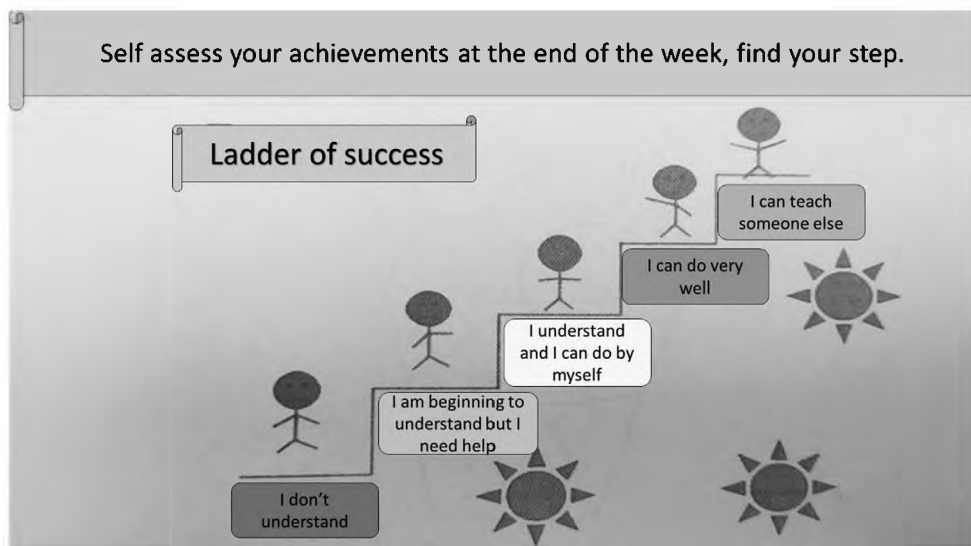
Фиг. 11. Работен лист за самооценка

Фиг. 12. Работен лист за самооценка

Фиг. 13. Работен лист за самооценка

Фиг. 14. Работен лист за самооценка

Честота на използване – в края на последния за седмицата урок.

Обратна връзка (начин на проверка на изпълнението на задачата за самооценка от учителя). Учителят наблюдава изпълнението на задачата. При необходимост подпомага работата с насочващи въпроси.

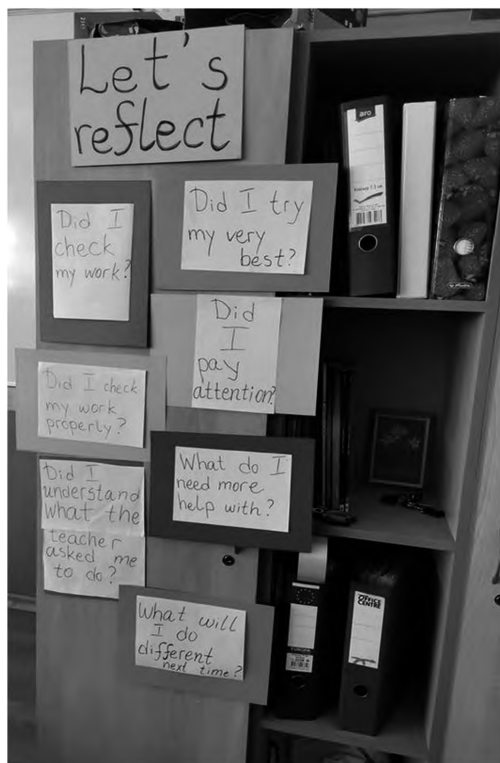
Алгоритъм за прилагане на техника № 11

1. Насочване на вниманието към изучения учебен материал
2. Всеки ученик самооценява цялостното си представяне през изминалата учебна седмица чрез изпълняване на задача за самооценка на работен лист
3. Проверка на направените от учениците самооценки от учителя
4. Обсъждане на обобщените резултати от самооценяването с целия клас

Техника № 12. Отражение (*Let's reflect*)

По идея на Луси Ренард

Описание. На учениците се предоставят въпроси, целящи насочване на вниманието им към свършената от тях работа през изминалия час, например: *Did I understand what the teacher asked me to do?* (Разбрах ли това, което учителят ме помоли да направя?); *Did I check my work properly?* (Проверих ли внимателно работата си?); *Did I read the directions carefully?* (Прочетох ли внимателно указанията?); *Did I ask for help when I need it?* (Поисках ли помощ, когато ми беше необходима?); *Did I pay attention?* (Бях ли внимателен/внимателна?). Предоставят се и отговори, от които могат да избират, например: *Yes* (Да), *No* (Не), *Never* (Никога), *Sometimes* (Понякога), *Often* (Често), *Always* (Винаги). Въпросите и отговорите могат да се закачат в класната стая (както е на фиг. 15) или да се напишат на лист за всеки ученик. Могат да се направят и в електронен вариант. В края на часа или в края на седмицата се дават на учениците за самооценка. Учениците отбелязват отговорите на въпросите в тетрадките си, на работен лист или в електронен вариант.

Фиг. 15. Изображение на примерни въпроси, поместени в кабинета по английски език в ОУ „Бачо Киро“

Честота на използване

- В края на учебния час
- В края на последния за седмицата урок

Обратна връзка (начин на проверка на изпълнението на задачата за самооценка от учителя). Учителят наблюдава изпълнението на задачата. При необходимост подпомага работата с насочващи въпроси.

Алгоритъм за прилагане на техника № 12

1. Насочване на вниманието към изучения учебен материал
2. Всеки ученик самооценява свършената от него работа и положените усилия за това чрез отбелязване на твърдения в тетрадка, на работен лист или в електронен вариант
3. Проверка на направените от учениците самооценки от учителя
4. Обсъждане на обобщените резултати от самооценяването с целия клас

Техника № 13. *A star and a wish* („Звезда и желание“)
Наблюдавана практика в средно училище „Tallin Tynismae Science School“ – гр. Талин, Естония

Описание. На учениците се раздава работен лист (фиг. 16) с изображения на звезда и луна. Тяхната задача е срещу звездата да напишат умение, с което са се справили отлично през изминалия урок (уроци), а срещу луната да отбележат умение, върху което трябва да работят още, за да го развият.

Name: _____	A STAR AND A WISH
STAR <i>Here is what you did well</i>	
★ _____	
WISH <i>Keep working on ...</i>	
☾ _____	

Фиг. 16. Работен лист за самооценка

Честота на използване

- В края на учебния час
- В края на учебна единица
- В края на раздел

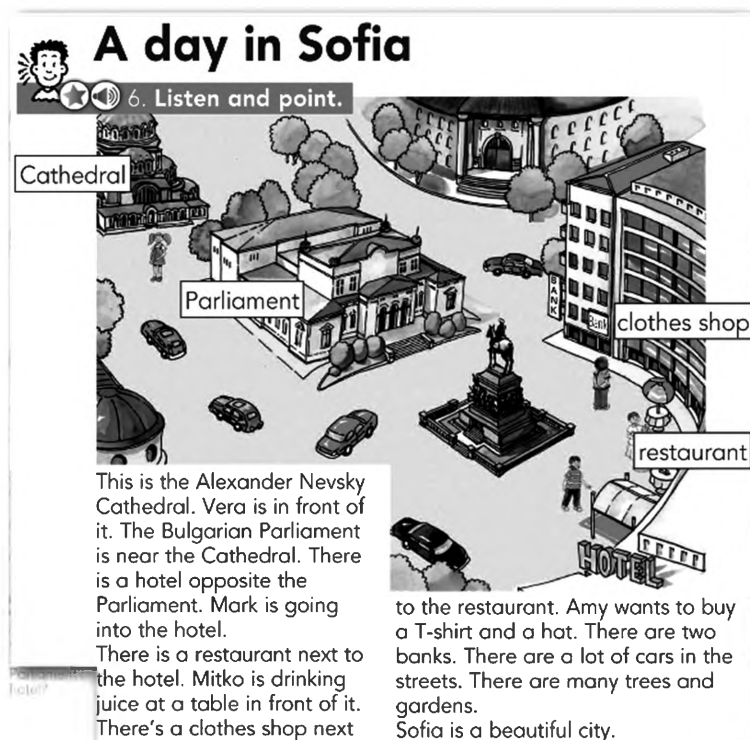
Алгоритъм за прилагане на техника № 13

1. Насочване на вниманието към изучения учебен материал и идентифициране на изучени умения
2. Посочване на уменията, които ученикът смята, че притежава
3. Посочване на уменията, които ученикът смята, че се нуждаят от допълнително усъвършенстване и развитие
4. Писмено отбелязване на едно умение, с което ученикът се справя отлично, и едно умение, върху което ученикът трябва да работи още, за да го развие
5. Проверка на направените от учениците самооценки от учителя
6. Обсъждане на обобщените резултати от самооценяването с целия клас

Процедури за прилагане на дидактическите техники за формиране на умения за самооценка в обучението по английски език като чужд в IV клас

Процедура за прилагане на техника № 1 (въз основа на учебното съдържание на учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

Учебник – с. 8, упражнение 6 (Holt 2004)

Фиг. 17. Изображение на урочната страница (с. 8 от учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

1. Учителят насочва вниманието на учениците към изображението и дава инструкция: *Listen, point and answer the questions: Where is Vera? Is the clothes shop next to the restaurant?* (Слушай, посочи и отговори на въпросите...). Въпросите са записани и на дъската. Учителят пуска записа, учениците слушат внимателно и записват в тетрадките си отговори на поставените въпроси (фиг. 17).

2. След като изслушат текста, учителят дава задача на учениците да помислят и да преценят на колко от въпросите могат да отговорят вярно. Ако

могат да дадат отговор и на двата въпроса – вдигат палец нагоре, ако знаят отговора само на единия въпрос – показват палец настрани, ако не могат да отговорят на нито един въпрос – палец надолу.

3. Проверка на упражнението заедно с учителя. Учителят дава инструкция: *Let's check!* (Да направим проверка!). Ученик прочита въпрос и казва какъв отговор е отбелязал. Учителят обсъжда с класа верен или грешен е отговорът, записва верния отговор на дъската и приканва всички, които са допуснали грешка, да я поправят.

4. След проверката на учениците се дава задача да посочат как в действителност са се справили с изпълнението на упражнението. Ако са дали верен отговор и на двата въпроса – да покажат палец нагоре, при верен отговор на един от въпросите – палец настрани, при нито един верен отговор – палец надолу.

5. Сравнение от учителя между първата и втората самооценка.

6. Извод – учителят проверява и проследява има ли разлика между първата и втората самооценка на учениците. Резултатите се обсъждат с целия клас.

Процедура за прилагане на техника № 2 (въз основа на учебното съдържание на учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

Учебник – с. 30, упражнение 7 (Holt 2004)

 6. Listen and read.

Wiz watches the plane. Wanda thinks Wiz is in the plane, too. Wiz roars. Wanda doesn't hear him.

Wiz is hungry. He doesn't have any food. He's thirsty, too. He goes to the river. He drinks some water. Wiz is sad.

Then Wiz hears the plane. It's Wanda's plane. The plane comes back.

Wiz runs to the plane. "Sorry, Wiz. Jump in," says Wanda. Wiz jumps in the plane. He's happy now.

 7. Read and say True or False.

Wanda thinks Wiz is in the plane.
Wiz isn't hungry.
Wiz is thirsty.
Wanda doesn't come back.
Wiz eats some fruit.
Wiz can jump.

Фиг. 18. Изображение на урочната страница (с. 30 от учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

1. Учителят дава инструкция: *Read the text again and say True or False.* (Прочетете текста отново и преценете верни или грешни са изреченията.) Учениците прочитат текста от упражнение 7 и отбелязват в тетрадките си дали всяко изречение е вярно, или грешно (фиг. 18).

2. След като приключат с изпълнението на упражнението, учителят им дава задача да помислят и да преценят колко от изреченията са отбелязали правилно. На дъската предварително са нарисувани или залепени изображения на слънце, облак и светкавица. Ако учениците са отбелязали пет или шест изречения правилно – трябва да нарисуват слънце, ако са успели да отбележат две, три или четири изречения – да нарисуват облак, в случай че са отбелязали само едно или не са отбелязали нито едно изречение – да нарисуват светкавица.

3. Проверка на упражнението заедно с учителя. Учителят дава инструкция: *Let's check!* (Да направим проверка!) Ученик прочита изречение и казва какво е отбелязал. Учителят обсъжда с класа верен или грешен е отговорът, записва верния отговор на дъската и приканва всички, които са допуснали грешка, да я поправят.

4. След проверката на учениците се дава задача да се самооценят повторно и да нарисуват слънце, облак или гръмотевица в зависимост от това как в действителност са се справили с изпълнението на упражнението.

5. Сравнение между първата и втората самооценка.

6. Извод – учителят проверява и проследява има ли разлика между първата и втората самооценка на учениците. Резултатите се обсъждат с целия клас.

Процедура за прилагане на техника № 3 (въз основа на учебното съдържание на учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

Учебник – с. 26, заглавие на урока “*What season is it?*” (Holt 2004)

6

 5. Sing.

*Can you hear the splash of the raindrops?
Listen to the wind in the tree tops
It's cold and wet today
We can't go out to play
Hear the pitter pat of the raindrops?
Listen to the wind in the tree tops*

 6. Read, then say.

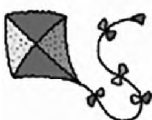
What season is it?
I can't play in the park. My mother is buying some food at the supermarket. She's got an umbrella.
It's ...

 I'm playing with my friends. I'm wearing my sweater and my hat and coat. The grass is white and the houses are white.
It's ...

I'm swimming in the sea.
I want to buy some ice cream.
It's ...

 I'm flying my kite. The flowers are moving.
It's ...

26

Фиг. 19. Изображение на урочната страница (с. 26 от учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

1. След приключване на работата по урока (фиг. 19) учителят задава домашна работа на учениците да напишат кратък текст и да опишат любимия си сезон. На всеки ученик се раздава работен лист (фиг. 20) с инструкции за изпълнение на задачата, помощни въпроси и критериите, по които ще се оценява написаният текст. Критериите се прочитат и обясняват и на български език, дава се пример за прилагането им.

NAME

Write a short text (35 - 40 words) about your favourite season.

Which are the months? What happens? What's the weather like? What kind of clothes do you wear? What do we celebrate? What do you like to do?

You can receive max. 10 points:

Text according to the theme – 1 point

Enough sentences – max. 6 points – 1 point for each answer of a question

Correct verb tense – 1 point

Correct spelling – 1 point

Correct sentence order and punctuation. – 1 point

Excellent (6) – 9 - 10 points

Very good (5) – 7 - 8 points

Good (4) – 5 - 6 points

Average (3) – 3 - 4 points

Poor (2) – 1- 2 points

Self assessment:

Assessment:

Фиг. 20. Работен лист за самооценка

2. След изпълнението на задачата учениците преценяват как са се справили по дадените критерии и вписват количествена самооценка в края на домашната си работа (*Self assessment*).

3. Проверка на домашната работа и коригиране от учителя на допуснати грешки.

4. Вписване на оценка от учителя (*Assessment*).

5. Сравнение от ученика на самооценката и оценката на учителя.

6. Извод – учителят обсъжда с целия клас резултатите от самооценяването и оценяването.

Процедура за прилагане на техника № 4 (въз основа на учебното съдържание на учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

Учебник – с. 83, заглавие на урока “A story: Happy birthday” (Holt 2004)

83

Фиг. 21. Изображение на урочната страница (с. 83 от учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

1. След приключване на работата по текста (фиг. 21) учителят дава задача на учениците да напишат кратък текст за рождения си ден. На дъската са дадени помощни въпроси: *What did you do on your birthday?* (Как прекара рождения си ден?); *Did you have a party?* (Имаше ли парти?); *Did you invite many friends?* (Беше ли поканил/а много приятели?); *What did you eat?* (Какво ядохте?); *What did you drink?* (Какво пихте?); *Did you have many presents?* (Имаше ли много подаръци?)

2. След като изпълнят задачата за писане, учителят раздава на всеки ученик чеклист (фиг. 22) за самооценка и обяснява същността на критериите. Ученикът трябва да напише количествена самооценка срещу всеки критерий.

Name.....		
	Student	Teacher
Well organized text		
Correct spelling		
Correct punctuation		
Answers to all questions		

Фиг. 22. Чеклист за самооценка

3. Проверка на изпълнението на задачата и коригиране от учителя на допуснати грешки.

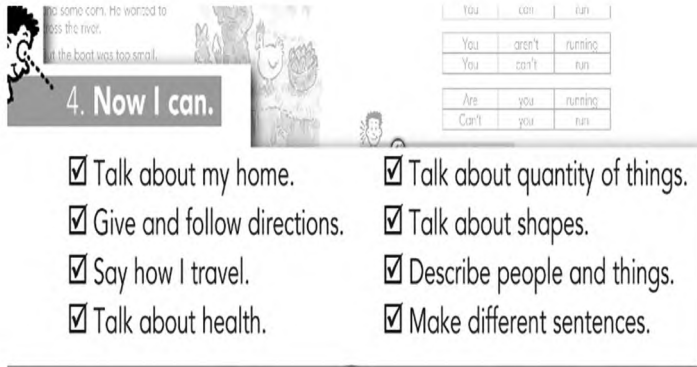
4. Вписване на оценки срещу всеки критерий от учителя.

5. Сравнение от ученика на самооценката и оценката на учителя.

6. Извод – учителят обсъжда с целия клас резултатите от самооценяването и оценяването.

Процедура за прилагане на техника № 5 (въз основа на учебното съдържание на учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

Четвърта преговорна учебна единица след учебни единици 13–16 – с. 73, упражнение 4 (Holt 2004)

Фиг. 23. Изображение на упражнение 4 (с. 73 от учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

Изпълнение на задачата

• *Вариант 1.* Учителят прочита изброените умения и разяснява за какво се отнася всяко от тях. Учениците написват в тетрадките си *Now I can...*, прочитат отново самостоятелно, преценяват и писмено изброяват кои от дадените умения са формиранни.

• *Вариант 2.* Задачата се дава на работен лист (фиг. 24) за всеки ученик, като квадратчетата се оставят празни. Учителят прочита изброените умения и разяснява за какво се отнася всяко от тях. Учениците трябва да ги прочетат отново и да преценят и отбележат кои от дадените умения притежават.

<i>Name</i>	
<i>Now I can...</i>	
☐ Talk about my home	☐ Talk about quantity of things
☐ Give and fallow directions	☐ Talk about shapes
☐ Say how I travel	☐ Describe people and things
☐ Talk about health	☐ Make different sentences

Фиг. 24. Работен лист за самооценка

След изпълнение на задачата учителят прави проверка и проследява как са се самооценили учениците. Резултатите от самооценяването се обсъждат с целия клас.

Процедура за прилагане на техника № 6 след урок и в края на учебна единица (въз основа на учебното съдържание на учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

Пример 1. Самооценка на постиженията в края на урок (с. 58–59, заглавие на урока “The new house” (Holt 2004)

13

The new house

5. Listen and read.

1 The Dales lived in a flat. It was on the fourth floor of a big building in the city. The Dales didn't like it.

2 The Dales wanted to buy a new flat. They saw five flats, but Mr Dale didn't like them.

3 One day the Dales were in the country. They saw a big house. It was for sale.

4 The Dales went to see it. It had big rooms. They liked the house, so Mr and Mrs Dale bought it.

6. Ask and answer.

Where did the Dales live?
Did they like it?
How many flats did they see?
What did they see in the country?
What did they do?

58

13

7. Ask and answer.

above between next to under at behind

What's this? It's a bed.
Where is it? It's in the bedroom - at the wall, under the picture.

8. Memory game.

What colour was the ...?
How many ... were there?
What was there between the ...?

59

Фиг. 25. Изображение на урочните страници (с. 58–59 от учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

В края на урока (фиг. 25) учителят насочва вниманието на учениците към изучения учебен материал и прави кратко обобщение на изминалия учебен час. След това дава на учениците работен лист (фиг. 26) за самооценяване и обяснява какво се изисква от тях: да преценят в каква степен могат да се справят с посочените твърдения и да нарисуват лице: усмихнато – могат да се справят отлично, замислено – справят се добре, или намръщено – не могат да се справят.

Name.....

How well can you? Draw faces ☺, ☹, ☹.

I can read and understand the story

I can answer the questions in exercise 6

I can say where the objects are in exercise 7

I can play Memory game

Фиг. 26. Работен лист за самооценка

След изпълнение на задачата учителят прави проверка и проследява как са се самооценили учениците. Резултатите от самооценяването се обсъждат с целия клас.

Пример 2. Самооценка на постиженията в края на учебна единица от учебника (учебна единица 12, с. 50–54 (Holt 2004)

12

The natural world

1 Listen and read.
Last year Wanda and Wiz went to many places.

1 They saw polar bears and seals in the Arctic.

2 They watched whales and penguins in the Antarctic.

3 They rode across the Arabian desert on camels.

4 They played with monkeys and ponies in the Amazon jungle.

5 They saw kangaroos and cockles in Australia.

6 In Bulgaria they saw goats and deer in the mountains, dolphins and seashells in the Black Sea.

2 Ask and answer.
Where did Wanda and Wiz go?
What animals did they see there?

50

12

Paradise country

3 Point and say.

the Danube	the Black Sea
the Balkan Mountains	the Rhodope Mountains
Romania	Macedonia
Turkey	Serbia
Greece	Bulgaria

4 Read and answer.

Where is Mark?
What did he do last Sunday?
What did he do yesterday?

Dear Mum and Dad,
I'm having a fantastic time here in Bulgaria. The mountains are very beautiful.
Last Sunday we climbed Moosada. We saw the Balk lakes. It was very exciting, but now my legs hurt!
Yesterday my friends and I went to Sunny Beach. We went fishing. I caught a fish.
The weather is perfect. I'm happy here.
Love, Mark

Mr and Mrs Foster...
8 Apple Street...
London...
Britain...

51

12

6 Read.

1 Last month Wanda and Wiz went to a Pacific Island. It was very hot!

2 They did a boat as they left the island.

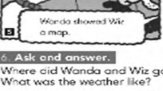
3 They saw the ocean.

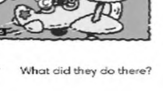
4 They drank coconut milk.

5 Wanda showed Wiz a map.

6 They went home by boat.

7 Ask and answer.
Where did Wanda and Wiz go?
What was the weather like?
What did they do there?

52

12

7 Listen and read.

One, two, three, four, five
Once I caught a fish alive
Six, seven, eight, nine, ten
Then I let it go again
Why did you let it go?
Because it bit my finger so
Which finger did it bite?
This little finger on the right

53

Фиг. 27. Изображение на урочните страници (с. 50–54 от учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

Учебната единица се разглежда в рамките на 4 урока (фиг. 27). В края на последния, четвърти урок учителят насочва вниманието на учениците към изучения учебен материал и прави кратко обобщение на учебната единица. След това дава на учениците работен лист за самооценка (фиг. 28) и обяснява какво се изисква от тях: да преценят в каква степен могат да се справят с посочените твърдения и да нарисуват личице: усмихнато – могат да се справят отлично, замислено – справят се добре, или намръщено – не могат да се справят.

Name.....

How well can you? Draw faces ☺, ☹, ☹.

I can talk about the past

I can talk about animals and nature

I can write a postcard

Фиг. 28. Работен лист за самооценка

След изпълнение на задачата учителят прави проверка и проследява как са се самооценили учениците. Резултатите от самооценяването се обсъждат с целия клас.

Процедура за прилагане на техника № 7 в края на учебна единица (въз основа на учебното съдържание на учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

Учебник – учебна единица 5, с. 20–23 (Holt, 2004)

5

What month is it?

1 Listen and point.

2 Point and say.

Your birthday
Your mum's birthday
Your dad's birthday

Your sister's birthday
Your brother's birthday
Your friend's birthday

20

5

What day is 1st January?

1 Read, then say.

1st	first	January	7th	seventh	July
2nd	second	February	8th	eighth	August
3rd	third	March	9th	ninth	September
4th	fourth	April	10th	tenth	October
5th	fifth	May	11th	eleventh	November
6th	sixth	June	12th	twelfth	December

January is the first month of the year.

4 Ask and answer.

1st January
3rd March
24th May
15th September
25th December

The Bulgarian National Holiday
New Year's Day
The first school day
Christmas
The Day of the Bulgarian Alphabet

What day is 1st January? It's New Year's Day.

5 Make a calendar.

- Make cards for the days.
- Make cards for the numbers.
- Make cards for the months.
- Make a holder.

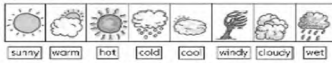

21

5

What's the weather like?

1 Listen and point.

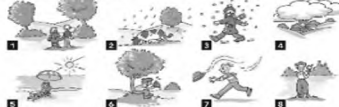

2 Ask and answer.

What's the weather like in New York?
It's cold.

3 Ask and answer.

4 What's the weather like?
5 What is he/she wearing?
6 What is he/she doing?

22

5

Wanda mends her plane

1 Listen and read.

Wanda and Wiz fall in the lake. But they can swim. Wanda and Wiz are wet. But it's a hot, sunny day.

Wanda and Wiz are trying to find their plane. They climb up a mountain. They go across a river. Then they find their plane.

There's a hole in the wing. But Wanda can mend it. She has some glue. She mends the wing. She mends the engine too.

The plane is ready. Wanda takes off. But where is Wiz? Is he in the plane?

10 Ask and answer.

Where do Wanda and Wiz fall?
Can they swim?
What's the weather like?
What are Wanda and Wiz trying to do?
What does Wanda mend?
Is Wiz in the plane?

23

Фиг. 29. Изображение на урочните страници (с. 20–23 от учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

Учебната единица се разглежда в рамките на 4 урока (фиг. 29). В края на последния, четвърти урок учителят насочва вниманието на учениците към изучения учебен материал и прави кратко обобщение на учебната единица. След това дава на учениците работен лист за самооценка (фиг. 30) и обяснява какво се изисква от тях: да изберат твърдение, което отразява постиженията им за всяко от посочените умения.

Name

Monitoring my learning

- **Writing the numbers and the dates -**

- **Talking about the weather -**

- **Reading and understanding the story -**

Фиг. 30. Работен лист за самооценка

След изпълнение на задачата учителят прави проверка и проследява как са се самооценили учениците. Резултатите от самооценяването се обсъждат с целия клас.

Процедура за прилагане на техника № 8 в края на урок и в края на учебна единица (въз основа на учебното съдържание на учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

Пример 1. Самооценка на постиженията в края на учебна единица (учебна единица 14 – с. 60–63 (Holt 2004)

14
Excuse me

1 Listen and read.

Excuse me. Where's the hospital?
Go straight ahead. It's on the left.

Excuse me. Where's the toy shop?
Turn right, then go straight ahead.

I'm lost. Where's the post office?
Turn left, it's on the right.

Excuse me. Where's the park?
Turn left, then turn right.

Excuse me. Where's the school?
It's here, in front of you!

Excuse me. Where's the supermarket?
I don't know.

14
Wanda and Wiz

1 Listen and read.

Wanda gets lost

One day Wanda said to Wiz, "We're going on a trip to the seaside."

The weather was foggy. "Where are we?" asked Wanda. They were lost.

First she turned left. Then she turned left again. Then she saw a road. "This road goes to the seaside," said Wanda.

Finally, Wanda saw water. She stopped the motorbike. "Now we can swim," she said. Wiz ran to the water.

"Oh, we're at home!" said Wanda. "This is our lake. Where's the seaside?"

14
Transport

1 Listen and read.

Dean walks to school every day.

Dean's mother goes to work every day.

Doan's father goes to work by car.

Grandpa goes to the library by motorcycle every morning.

Grandma goes to the supermarket by taxi every Tuesday.

Carol goes to the park by bike.

Every year Dean's family travel to the seaside by train.

When they go abroad, they travel by plane.

2 Ask and answer.
Make a chain.
How do you go to school?

14

1 Ask and answer.

How do they go to school?

How does Tony go to school? He goes to school by car.

2 Game.

Excuse me. Where's the toy shop?
Turn right, then go straight ahead. It's on the right.

3 Listen and read.

**The grand old Duke of York
He had ten thousand men
He marched them up
To the top of the hill
And he marched them down again**

**When they were up, they were up
When they were down, they were down
When they were only halfway up
They were neither up nor down**

Фиг. 31. Изображение на урочните страници (с. 60–63 от учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

Учебната единица се разглежда в рамките на 4 урока (фиг. 31). В края на последния, четвърти урок учителят насочва вниманието на учениците към изучения учебен материал и прави кратко обобщение на учебната единица. След това приканва учениците да използват смартфон или таблет и да отворят приложението *Kahoot*. Учителят предоставя код за достъп (фиг. 32) и обяснява какво се изисква от учениците: да въведат кода и да изберат твърдение, което отразява постиженията им за всяко от посочените умения:

1. Talking about transport (фиг. 34):

- Hard! I need a lot of help.
- OK! I need a little more help.
- Easy! I can do this!

2. Giving and following directions (фиг. 35):

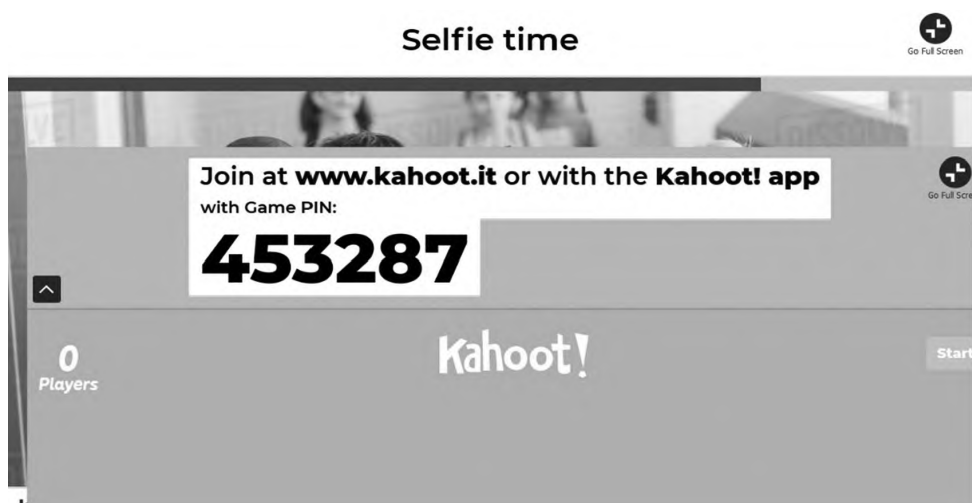
- Hard! I need a lot of help.
- OK! I need a little more help.
- Easy! I can do this!

3. Reading and saying what is the story about (фиг. 36):

- Hard! I need a lot of help.
- OK! I need a little more help.
- Easy! I can do this!

(Линкове към задачата за самооценяване: <https://create.kahoot.it/share/selfie-time/857497d4-f999-429b-891b-ecbc93e6fbb2>; <https://play.kahoot.it/v2/?quizId=857497d4-f999-429b-891b-ecbc93e6fbb2>)

Изображения, представящи задачата за самооценка (фиг. 32, 33, 34, 35, 36, 37)

Фиг. 32. Изображение на кода за достъп

Фиг. 33. Изображение на началото на задачата

Talking about transport

18

Skip

0
Answers

Hard! I need a lot of help.

OK! I need a little more help.

Easy! I can do this.

kahoot.it Game PIN: 453287

Фиг. 34. Изображение на 1-ви въпрос

Giving and following directions

54

0
Answers

Hard! I need a lot of help.

OK! I need a little more help.

Easy! I can do this.

Фиг. 35. Изображение на 2-ри въпрос

Reading and saying what is the story about?

50

Wanda and Wiz

14

Skip

0 Answers

▲ Hard! I need a lot of help.

◆ OK! I need a liittle more help.

● Easy! I can do this.

kahoot.it Game PIN: 453287

Фиг. 36. Изображение на 3-и въпрос

Game over

Go Full Screen

0 Responses

0.0 Rating

Show scoreboard

What would you like to do next?

Save Results

Play Again

New Game

Learning Feelings Recommend

Kahoot! Tip: Challenge your students to beat their old scores in Ghost Mode.

kahoot.it Game PIN: 453287

Фиг. 37. Изображение на края на задачата

След изпълнение на задачата резултатите от самооценяването се обсъждат с целия клас. Приложението дава възможност за съхраняване на резултатите от самооценяването (фиг. 37). По този начин са възможни поетапно проследяване на обучаемостта и изграждане на ясна картина за типичните затруднения, които изпитват учениците.

Пример 2. Задача за самооценка на уменията за слушане, четене и писане, в края на урока (с. 24–25, заглавие на урока “The seasons” (Holt 2004)

6

The seasons

1. Listen and point.

spring summer autumn winter

2. Listen.

In our town, it's cold and wet in winter. When we go out, we wear our coats.

In spring, it's warm and sunny. Our dad paints the farm. We feed the lambs.

24

6

3. Listen.

In summer, it's hot and sunny. We go to the beach. We swim in the sea. The girls usually play on the beach. Mr Foster sails his boat.

In autumn, it's cool and windy. The leaves fall. My dad works with his tractor. We pick apples.

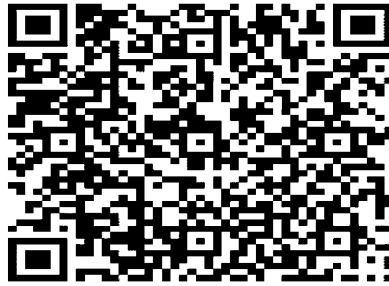
4. Point, then ask and answer.

What season is it?	It's ...
What does ... do?	He/She ...
What do ... and ... do?	They ...

25

Фиг. 38. Изображение на урочните страници (с. 24–25 от учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

В края на урока (фиг. 38) учителят насочва вниманието на учениците към изучения учебен материал и прави кратко обобщение на изминалия учебен час. След това приканва учениците да използват смартфон или таблет и да сканират предоставения от него QR код за достъп до задачата (фиг. 39) в *Office 365 – Forms*. Той обяснява какво се изисква от учениците: изброени са уменията слушане, четене, писане (*listen, read, write*), като след всяко от тях има три звезди. Учениците трябва да кликнат върху броя звездички, отразяващ представянето им през изминалия час (фиг. 40).

Фиг. 39. QR код за достъп до задачата в *Office 365 – Forms*

(Линк към задачата – https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=zD0VmZ6vT0S8ZToC8QVaHMR5_3lLlQRIqEh-WuPU65tUM1A4WEhDOTZDS0xSRDZLMzRSSTEWwRIM5Sy4u)

A screenshot of a digital form titled "Selfie time". The form has a dark header bar with the title in white. Below the header, there is a section labeled "* Задължителен" (Mandatory). The form contains three numbered steps: "1. Listen *", "2. Read *", and "3. Write *". Each step is followed by three star icons (☆☆☆) for rating. At the bottom of the form, there is a dark button with the text "Поддай" (Submit) in white.

Фиг. 40. Изображение на задачата в *Office 365 – Forms*

След изпълнение на задачата резултатите от самооценяването се обсъждат с целия клас. Приложението дава възможност за съхраняване на резултатите от самооценяването. По този начин са възможни поетапно проследяване на обучаемостта и изграждане на ясна картина за типичните затруднения, които изпитват учениците.

Процедура за прилагане на техника № 9 в края на урок (въз основа на учебното съдържание на учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

Учебник – с. 18, заглавие на урока “A letter from Sofia” (Holt 2004)

A LETTER FROM SOFIA

1. Read and answer.
Does Amy like Sofia?

Sofia,
Bulgaria
October, 2009

Dear Mum and Dad,
I'm very happy to be with my friends in Sofia. Now I'm sitting in front of the National Library. I'm waiting for Vera. Every day I go to the park and ride a bike with her. In the evenings we listen to music or play computer games. I'm having a great time here. Sofia is an exciting city. I love it.

Hugs and kisses,
Amy

2. Copy and complete the web.

city

- shops: supermarket, bookshop
- school: library, classroom
- free time: cinema, park
- other buildings: bank, Parliament

18

Фиг. 41. Изображение на урочната страница (с. 18 от учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

В края на урока (фиг. 41) учителят насочва вниманието на учениците към изучения учебен материал и прави кратко обобщение на изминалия учебен час. След това приканва всяко дете да нарисова в тетрадката си светофар и да оцвети само една от светлините. В случай че учениците са разбрали и записали новите думи в урока, прочели са текста и са отговорили на въпросите на учителя, изпълнили са вярно упражнение 2 – оцветяват зелената светлина на светофара. Ако не са успели да изпълнят две или три от задачите – оцветяват оранжевата светлина. Ако не са успели да изпълнят повече от половината задачи от урока – оцветяват червената светлина.

Резултатите от самооценяването се обсъждат с целия клас.

Процедура за прилагане на техника № 10 в края на урок (въз основа на учебното съдържание на учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

Учебник – с. 11, заглавие на урока “Numbers” (Holt 2004)

3

Numbers

3. Listen and read.

100 one hundred
200 two hundred
300 three hundred
400 four hundred
500 five hundred
900 nine hundred
1000 one thousand

110 one hundred and ten
212 two hundred and twelve
315 three hundred and fifteen
426 four hundred and twenty-six
559 five hundred and fifty-nine
647 six hundred and forty-seven
999 nine hundred and ninety-nine

4. Listen and point, then read.

Do you know that ...?

The Eiffel tower
is 320 m high.

The Great Pyramid
is 137 m high.

The Berlin TV tower
is 365 m high.

The Statue
of Liberty is
93 m high.

5. Ask and answer.

How high is the Eiffel tower? It's 320 metres high.

11

Фиг. 42. Изображение на урочните страници (с. 11 от учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

В края на урока (фиг. 42) учителят насочва вниманието на учениците към изучения учебен материал и прави кратко обобщение на изминалия учебен час. След това раздава на всеки по едно празно лепящо се листче и им обяснява какво се изисква от тях: да напишат имената си на листчето и отговорите на предварително написаните на дъската въпроси: *Did you learn the numbers from 100 to 1000* (Научи ли числата от 100 до 1000); *Did you understand the sentences in exercise 4?* (Разбра ли изреченията в упражнение 4?); *Did you answer the questions in exercise 5?* (Отговори ли на въпросите от упражнение 5?). Всеки ученик трябва да залепи листчето си на дъската, преди да напусне часа.

Резултатите от самооценяването се обсъждат с целия клас в началото на следващия час.

Процедура за прилагане на техника № 11 в края на последен за седмицата урок (въз основа на учебното съдържание на учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

Учебник – с. 43–45, тема “*The Pyramid of Doom: part 2*” (Holt 2004)

The Pyramid of Doom: Part 2

3. Listen and read.

Professor Potter and Roger **were** on a hill. They **lifted** a square stone. There **were** some steps. The hill **was** a pyramid.

Professor Potter and Roger **walked** down the steps. Roger **had** a torch. There **was** a door. The door **was** open.

Professor Potter and Roger **entered** a small room. There **was** a big stone. There **were** some pots on the stone.

These are Mayan pots. Come on, Roger.

Professor Potter **was** very happy.

They **walked** to the door. It **was** closed.

The door **was** open!

Well, now it's closed. We can't get out.

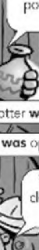
To be continued ...

10

4. Ask and answer. near in on under in front of behind

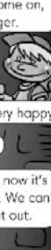
Where was Roger?
(Professor Potter)
He was behind Professor Potter.

Where is he now?
(Professor Potter)

Where were they? (tree)

Where are they now? (hill)

Where was the torch? (bag)

Where is the torch now? (stone)

5. Choose and read.

Professor Potter and Roger (was/were) on a hill. There (was/were) a square stone. Professor Potter and Roger (lifted/entered) the stone. They (lifted/entered) the pyramid.

Where were Professor Potter and Roger? What was there on the hill? What did they lift? What did they enter?

I	me
you	you
he	him
she	her
it	it

we	us
you	you
they	them

Roger is behind Professor Potter. He is behind him.
Amy is behind Mark.
The boxes are under the bed.
Dean is in front of Carol.
The children are near the trees.

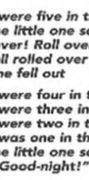
6. Look, then make sentences.

7. Sing.

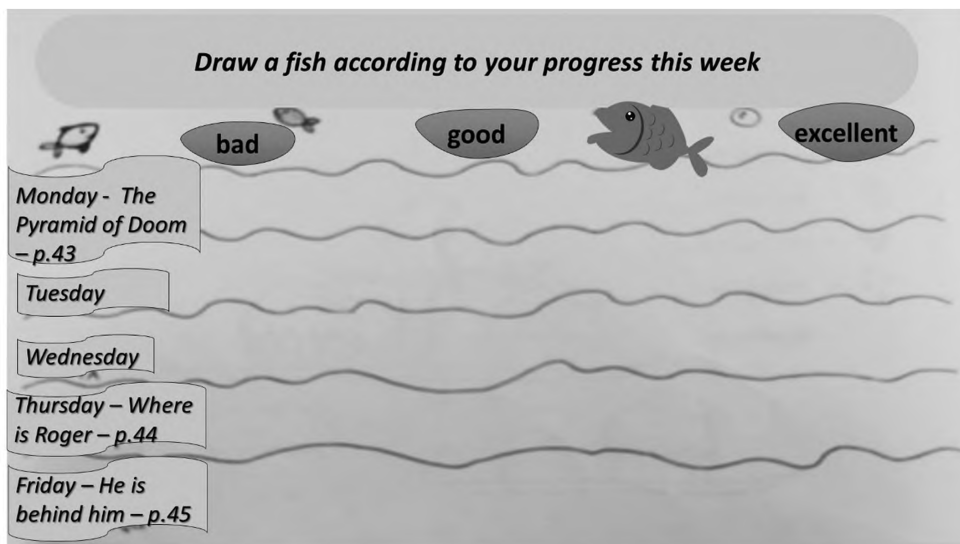
There were five in the bed
And the little one said
"Roll over! Roll over!"
They all rolled over
And one fell out

There were four in the bed ...
There were three in the bed ...
There were two in the bed ...
There was one in the bed
And the little one said
"Aah. Good-night!"

Фиг. 43. Изображение на урочните страници (с. 43–45 от учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

Темата се разглежда в рамките на 3 урока (фиг. 43) – една учебна седмица. В края на последния, трети урок учителят насочва вниманието на учениците към изучения учебен материал и прави кратко обобщение на уроците през учебната седмица. След това дава на учениците работен лист за самооценка (фиг. 44) и припомня в кой ден от седмицата по коя част от темата са работили (страница в учебника). Обяснява на учениците какво се изисква от тях – да нарисуват рибка на мястото, което отразява постигнатите от тях резултати за всеки час по английски език през изминалата седмица. Например ако са изпълнени вярно всички задачи през часа и домашната работа – учениците могат да нарисуват рибка под камъка с надпис *excellent*; в случай че имат неизпълнени (или грешно изпълнени) две или три задачи – могат да нарисуват рибка под камъка с надпис *good*; ако не са изпълнени повече от половината задачи – учениците следва да нарисуват рибка под камъка с надпис *bad*.

Фиг. 44. Работен лист за самооценка

След изпълнението на задачата за самооценка учителят събира всички работни листове и обсъжда резултатите от самооценяването с целия клас.

Процедура за прилагане на техника № 12 в края на урок (въз основа на учебното съдържание на учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

Учебник – с. 14, заглавие на урока “Can I have some string?” (Holt 2004)

4

Can I have some string?

1. Listen and read.

2. Read and say True or False.

- There's some string in the cupboard.
- Josie wants the scissors.
- The paper is in the cupboard.
- Josie and Mike haven't got any homework.
- They're making a kite.

14

Фиг. 45. Изображение на урочната страница (с. 14 от учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

В края на урока (фиг. 45) учителят насочва вниманието на учениците към изучения учебен материал и прави кратко обобщение на изминалия учебен час. След това дава на учениците работни листове за самооценка (фиг. 46) и обяснява какво се изисква от тях: да изберат твърдение, което отразява работата им и положените от тях усилия през изминалия час.

Name

Let's Reflect

YES	NO	SOMETIMES	OFTEN
------------	-----------	------------------	--------------

- Did I write the new words correctly: string, scissors, paper, drawer?
- Did I listen and follow the text carefully?
- Did I understand the story?
- Did I read the sentences in ex. 2 carefully?
- Did I ask for help when I need it?
- Did I pay attention?

Фиг. 46. Работен лист за самооценка

След изпълнение на задачата учителят прави проверка и проследява как са се самооценили учениците. Резултатите от самооценяването се обсъждат с целия клас.

Процедура за прилагане на техника № 13 в края на учебна единица (въз основа на учебното съдържание на учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

Учебник – учебна единица 18, с. 78–81

18

We'll have a good time

1. Read, then act.

Let's take our kites. It's usually windy near the river.

Good idea. And let's take a ball.

The friends have a day off. They are going to the country. They want to swim in the river.

I know we'll have a good time.

Let's go some food.

Let's make a picnic.

The friends travel by train and they quickly get to the country.

78

18

A perfect day

2. Read, then act.

Did you take the kites?

Yes, I did. Let's fly them.

Will you give me the ball, please?

Here you are.

Let's play in the river.

I'm hungry.

Let's make a picnic. Where's the food?

Oh, no! We left the food on the train.

That's terrible. What can we do?

Look! Here's a cherry tree!

They are delicious.

Let's eat some cherries.

It's a perfect day!

79

18

3. Read and answer.

Yesterday, we went to the river. Mark took our kites and we flew them. Then, we played with a ball in the river. We were hungry, but Dean and Carol left the food on the train. Then Mark saw a cherry tree. We ate cherries. It was a perfect day.

Where did the friends go?
What did they do?
What did they eat?

Did they eat some ice cream?
Did they have a good time?

4. Read, look and say.

The four friends went to different parts of Bulgaria on their vacation.

Miko went to the north. He liked the river.

Amy went to the east. She swam in the sea.

Vera went to the south. She walked in the forest.

Mark went to the west. He climbed the mountains.

What was the weather like in the east?
What was the weather like in the west?
What was the weather like in the north?
What was the weather like in the south?

80

18

1st June

5. Read.

1st June - the Children's Day
Let's have a party!
School Hall 5.30 pm
A lot of surprises!
Get your presents!
Wear fancy-dress costumes.
Bring balloons and flowers.

On 1st June there will be ... We must wear ...
We must bring ... I think I will dress as ...

6. Read the poster again. Choose and say.

have - had
get - got
wear - wore
bring - brought

Tomorrow is 1st June. The children will ...
Yesterday was 1st June. The children ...

7. Ask and answer.

Will you give me the ..., please?
Here you are.

81

Фиг. 47. Изображение на урочните страници (с. 78–81 от учебника *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade*)

Учебната единица се разглежда в рамките на 4 урока (фиг. 47). В края на последния, четвърти урок учителят насочва вниманието на учениците към изучения учебен материал и прави кратко обобщение на учебната единица. След това им раздава работни листове за самооценка (фиг. 48) и обяснява какво се изисква от тях – срещу изображението на звезда да напишат умение, с което са се справили отлично през изминалите уроци, а срещу изображението на луна да отбележат умение, върху което трябва да работят още, за да го развият. След изпълнението на задачата за самооценка учителят събира всички работни листове и обсъжда резултатите от самооценяването с целия клас.

Name: _____		A STAR AND A WISH
STAR	<i>Here is what you did well</i>	
	_____	
WISH	<i>Keep working on ...</i>	
	_____	

Фиг. 48. Работен лист за самооценка

Заклучение

Представените техники за самооценка нямат претенции за изчерпателност. Те могат да се използват като отправна точка за разработване на други модели за формиране и развитие на уменията за самооценка на постиженията съобразно спецификата и потребностите на конкретната група от обучаеми. Конструираният за проведеното експериментално изследване дидактически модел може да се внедри в обучение с разнообразни конфигурации на хорариума от часовете за задължителна, избираема и факултативна подготовка по чужд език и във всички етапи на учебния процес. Експерименталният дидактически модел за формиране на умения за самооценка на постиженията по английски език като чужд (IV клас) може да се адаптира за приложение в обучението и по други културно-образователни области и в различни възрасти.

БИБЛИОГРАФИЯ

- Василев 1987:** Василев, Д. *Проверяването и оценяването на знанията в обучението*. София, 1987.
- Василева 2004:** Василева, Е. *Съвременното начално училище – реалност и предизвикателства*. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2004.
- Йорданов и др. 1986:** Йорданов, Д., С. Жекова, К. Крумов. *Педагогическа психология*. София: Наука и изкуство, 1986.
- Кънева 2012:** Кънева, П. *Английският правопис в начална училищна възраст*. Велико Търново: Астарта, 2012.
- Николов и др. 1993:** Николов, П., Н. Александрова, Л. Кръстев. *Педагогическа психология*. София: Веда Словена, 1993.
- Тенева 2012:** Тенева, М. Самовъзпитание и себеактуализация на личността. – В: *Годишник на Педагогически факултет към Тракийския университет, Стара Загора*, Т. 12, 2012, 110–130; http://unisz.bg/truni4/wpcontent/uploads/pf/file/PEDAGOGICHESKI_FAKULTET/2015_MART/yearbook12.pdf
- Bandura 1993:** Bandura, A. Perceived Self-efficacy in Cognitive Development and Functioning. – In: *Educational Psychologist*, 1993, 117–148.
- Boud 1995:** Boud, D. *Enhancing Learning Through Self-assessment*. London: Kogan Page, 1995.
- Brew 1995:** Brew, A. What is the Scope of Self assessment? – In: Boud, D. *Enhancing Learning Through Self-assessment*. London: Kogan Page, 1995, 48–63.
- Cameron 2001:** Cameron, L. *Teaching Languages to Young Learners*. Cambridge University Press, 2001.
- Harmer 2003:** Harmer, J. *The practice of English language teaching*. Essex, England: Longman, 2003.
- Harris & McCann 1994:** Harris, M., & P. McCann. *Assessment*. Oxford: Heinem, 1994.

- Holt 2004:** Holt, R. *Blue Skies for Bulgaria for the 4th grade. Student's book*. Harlow: Pearson Educational Longman, 2004.
- Luoma 2013:** Luoma, S. Self-Assessment. – In: C. A. Chapelle (ed.). *The encyclopedia of applied linguistics*, 2013, 1–5.
- McKay 2005:** McKay, P. *Assessing Young Language Learners (Cambridge Language Assessment)*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005; doi:10.1017/CBO9780511733093
- Puhta et al. 2019:** Puchta, H., G. Gerngross, P. Lewis-Jones, D. Tsvetkova. *Super Minds for Bulgaria: Student's book*. София: Клет България, 2019.
- Regier 2012:** Regier, N. *Book two: 60 formative assessment strategies: Focus on student learning -instructional strategies series*. **Canada:** Regier Educational Resources, 2012. Retrieved from www.regiereducationalresources.com
- Wiliam 2011:** Wiliam, D. *Embedded Formative Assessment*. Solution tree press, 2011.

Ирена Пенчева, докторант
катедра „Начална училищна педагогика“, Педагогически факултет
ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“
ул. „Теодосий Търновски“ № 2
5003 Велико Търново, България
✉ ipencheva@bkiro.info

Irena Pencheva, Phd student
Department of Primary education, Faculty of Pedagogy
University of Veliko Tarnovo
“St. Cyril and St. Methodius”
2 Teodosiy Tarnovski str.
5003 Veliko Tarnovo, Bulgaria
✉ ipencheva@bkiro.info